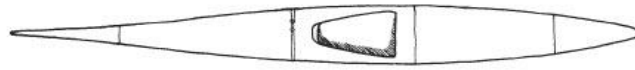

Den Grønlandske kajak og dens redskaber

I begyndelsen af indvandringen til Grønland, var Kajakken ikke et alment redskab. Kajakken var "ukendt" "glem" i Nordgrønland hos Thuleeskimoerne, der først "genopdagede" redskabet i det 19 århundrede. På dette tidspunkt havde Vestgrønlænderne udviklet kajakens form som den vi kender i dag

Kajakken som Thuleeskimoerne udviklede, var mere lig med den type som eskimoerne fra Baffinland brugte og var også mere lig med åbne kajaker / kanoer. Årsagen til dette forhold var, at kajakken ikke var specielt egnet i de isfyldte farvande mod nord

Planskitse af Nordgrønlandsk kajak

Hovedmål på kajaker fra henholdsvis Vest og Østgrønland.

DISTRIKT	L	B	højde		FL	FH	AL	AH
	Langde cm	brejde foran munde- hul	H _f forrest i kajakshullet	H _b bagest	langde	højde	langde	højde
HOLSTEINSBORG	521	52	26	18	85	37	54	28
SUKKERTOPPEN	515	49	26	19	85	33	59	24
GOOTHÅB	522	50	25	18	96	33	72	24
FREDERIKSHÅB	528	49	26	19	102	29	79	20
JULIANEHÅB	558	51	24	18	85	22	76	19
ØSTGRØNLAND	585	48	20	17	125	17	105	16

Tidligere var både kajakens for og bagstav stærkt opadstræbende (se bagerste kajak på nedenstående billede). Dette udviklede sig til, at kun bagstavnen var opadbøjet. Senest var kajakken uden disse opadbøjede for og bagender

Kajakkens adaptering, de tværgående remme med holdere, var, selvom der var en vis gennemgående opbygning, særdeles individuel. Remmenes formål var, at de blev brugt til at fastholde våben m.v. De indsatte benstøtter tjente også dette formål, men en af hovedformålet var, at holde linien væk fra kajakken dæk således at den ikke frøs fast.

Til selve beklædningen af kajakken gik der mellem 4 og 6 sælskind. Afhængig af hvor i Grønland kajakken skulle bruges blev der valgt mellem de mørke og de lyse skind (for bedre at passe ind i omgivelserne)

Den Grønlandske kajaks våben og redskaber kan deles op i 3 grupper:

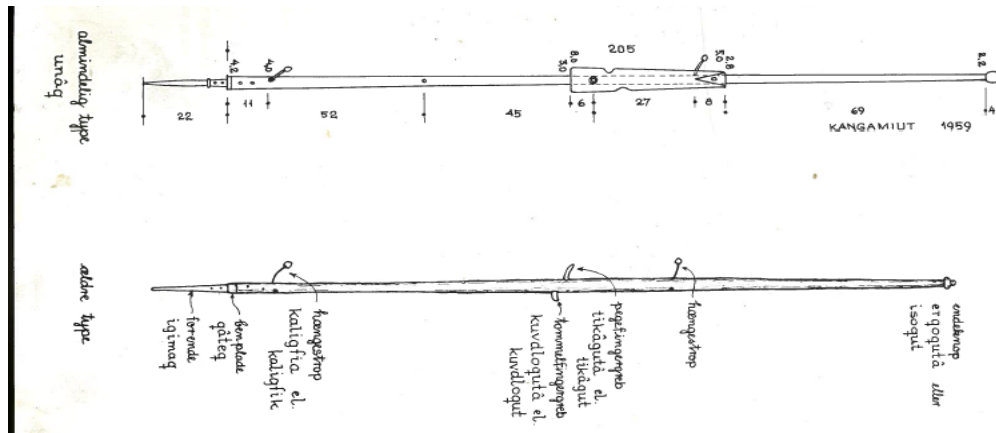
1. Kaste våben
2. Stød / stikke våben
3. Øvrige redskaber

Kastevåbene omfatter:

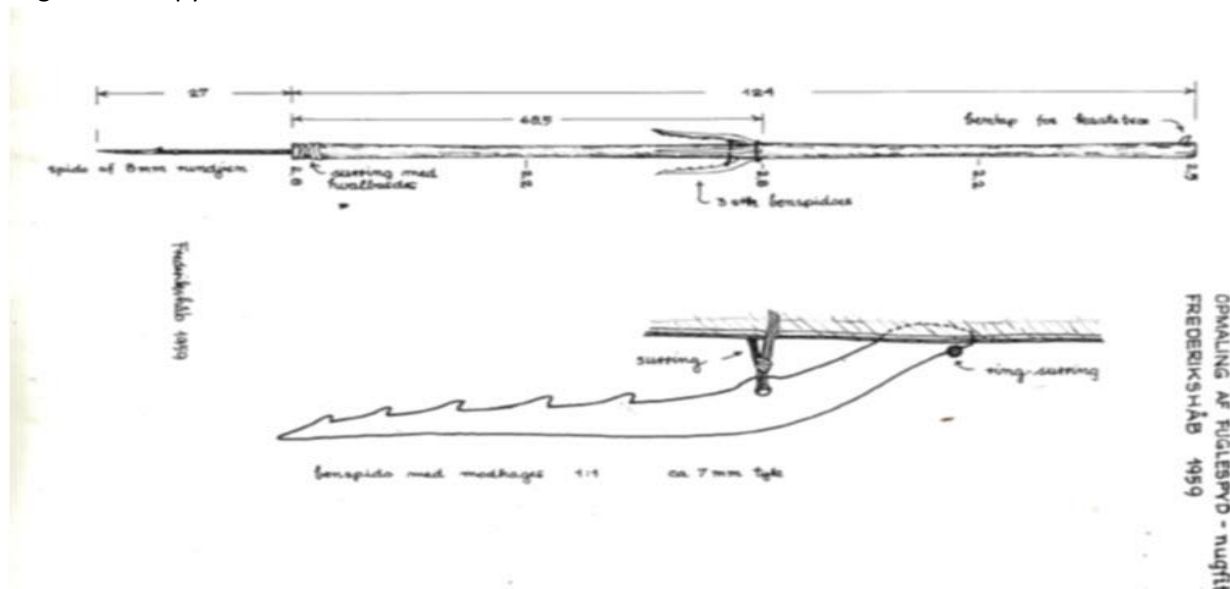
1. Vingeharpun eller Dupharpun – op til 2 m lange for dupharpun
Om det er den ene form eller den anden, er dels et spørgsmål om hvad den enkelte syntes fungerede bedst og så et spørgsmål om de materialer/det drivtømmer der var til rådighed. Dupharpunen kræver længere – op til 2 m lange lige stykker drivtømmer at lave skaftet af, mens Vingeharpunens trædel kunne være kortere, fordi vingerne af ben erstattede noget af harpunens længde. Vingeharpunen blev hen ad vejen udkonkurreret af Dupharpunen

Harpunspidsen er fastgjort i linen, der igen er rullet sammen i kajakstolen. Herfra går den til svømmeblæren der sidder bag fangeren. Når fangstdyret træffes, "knækker" harpunspidsen med linien af lansens og trækker fangstblæren efter sig. Fangstblærens formål er at svække fangstdyrets bevægelser, samt at holde det oppe. Læs senere om kajakstolen og fangstblæren

Ny og gammel model af dupharpun. Gammel model nederst med indsatte tappe til fingrene når den skulle kastes. Øverst med kastetræ der gav mere kraft og længde på kastet

2. Fuglespyd – ca. 1.5 m totalt. Længdemæssigt skal det kunne nå fra den forreste surring og til kajaksædet
Fuglespyddet har forrest et spyd af stål som man forsøger at ramme fuglen med. Kikser dette, håber man at fuglen fanges i de 3 og sjældent 4 vinger der er påsat skråt på spyddet. Spyddet kastes med den type kastetræ der fæstes i bagenden af spyddet

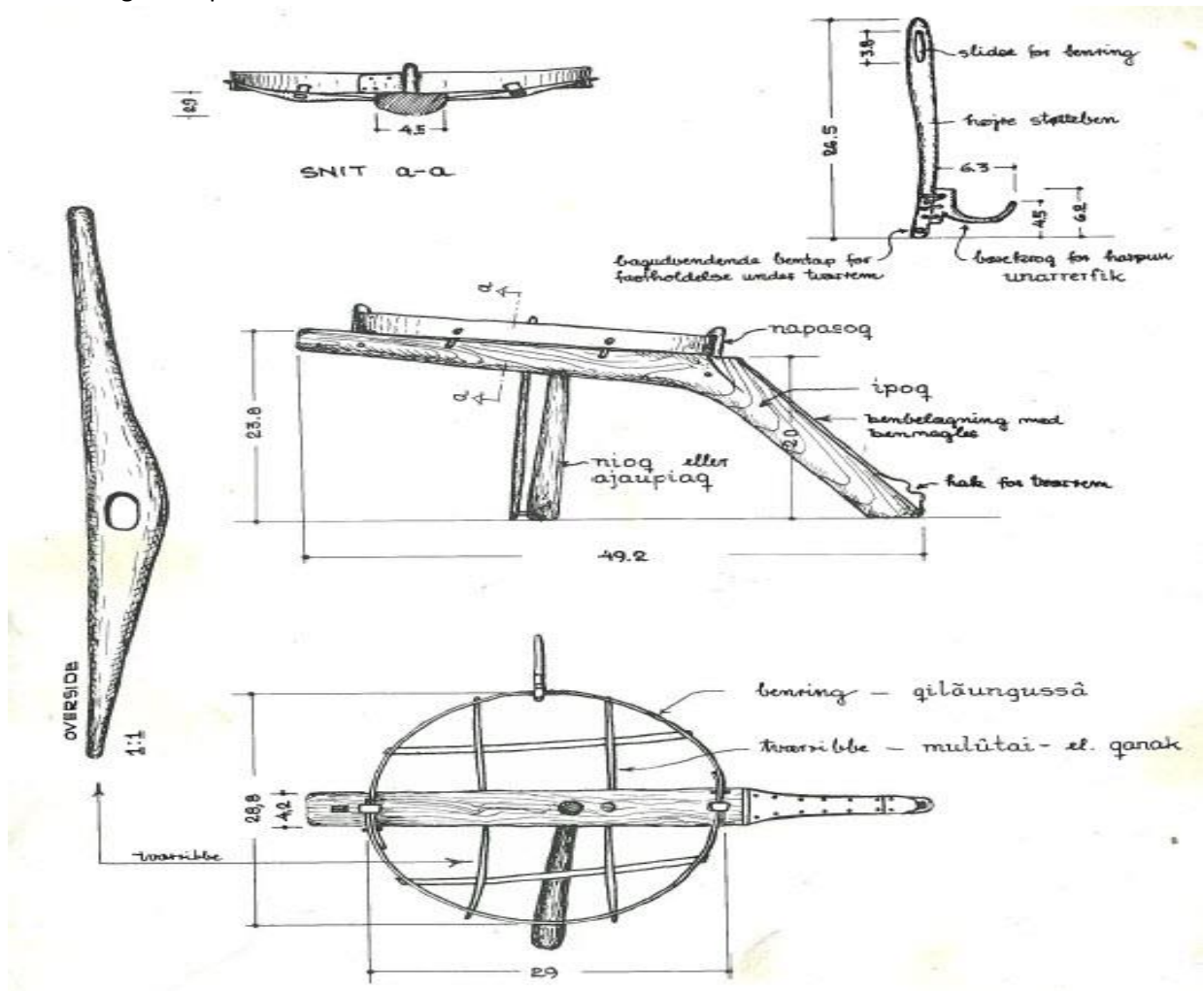

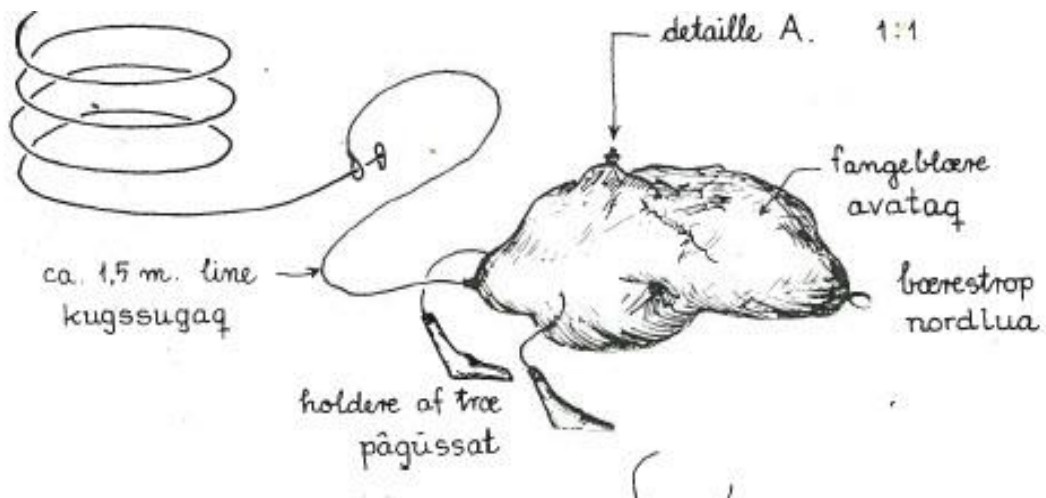
Kajakken øvrige redskaber

1. Kajakstolen

Kajakstolen er omtalt under harpuner. Dens formål er først og fremmest, at hole styr på fangstlinien, således at der ikke kommer kludder i den. Det løse ben på den, var ofte påsat en tap, således at den også kunne bruges som anlæg for hapun eller andet våben

2. Fangtblæren er ligeledes omtalt under harpuner. Den er fremstillet af en sælhud der er "skrællet" hel af.
- 3.

Kilde: P Scravenius Jensen 1975